MÖRRUMSÅNS VATTENRÅD

SLUTRAPPORT

Åtgärdande av vandringshinder i Trässhults kanal, Mörrumsån

30 932 **Malmö 2026-06-23**

Göran Olsgatan 1, 211 22 Malmö. Telefon 046 - 20 17 00. Epost info@fvt.se.

SLUTRAPPORT

Åtgärdande av vandringshinder i Trässhults kanal, Mörrumsån

Uppdrag

Uppdragsnamn:	Trässhults kanal
Uppdragsnummer:	30 932

Kund

Kund:	Mörrumsåns vattenråd
Kundens kontaktperson:	Karin Håkansson

Entreprenör

FVT (Fullständigt företagsnamn: Fiskevårdsteknik i Sverige AB)
Göran Olsgatan 1, 21120 Malmö

Uppdragsledare:	Andreas Trobäck
Kontaktuppgifter	E-post: andreas.troback@fvt.se
	Tel: 0736-148980
Författare:	Andreas Trobäck

Innehåll

1 Bakgrund 4

2 Genomförande 4

2.1 Roller 4
2.2 Förarbeten 4
2.3 Entreprenad 5
2.4 Avvikelser från anmälan 6

3 Sammanfattning 12

1 Bakgrund

Trässhults kanal i Mörrumsån avrinningsområde har under lång tid utgjort ett partiellt vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer. För att förbättra konnektiviteten och stärka de ekologiska funktionerna i vattendraget initierade Mörrumsåns vattenråd ett projekt för att åtgärda vandringshindret och samtidigt genomföra biotopvårdande insatser.

Mörrumsåns vattenråd har ansvarat för projektets planering samt för att erforderliga tillstånd och dispenser erhölls. FVT anlitades därefter för att genomföra entreprenaden vilket omfattade rivning av vandringshindret samt restaureringsåtgärder för att förbättra fiskpassage och skapa nya lek- och uppväxtmiljöer för strömlevande arter.

2 Genomförande

2.1 Roller

Beställare: Mörrumsåns vattenråd
Huvudentreprenör: FVT AB
Underentreprenör: Naturentreprenad Syd AB

2.2 Förarbeten

Mörrumsåns vattenråd har lämnat in en anmälan om vattenverksamhet till Länsstyrelsen Kronoberg vilken beviljats genom beslut 2026-06-18, dnr. 2957-2026. Även dispens för flytt av musslor har sökts och beviljats, dnr. 3318-2026.

Inför genomförandet av åtgärden flyttades musslor av beställaren enligt villkoren som följer av dispensen.

2.3 Entreprenad

Entreprenaden genomfördes 22 – 23/6-2026.

Arbetet genomfördes i huvudsak med grävmaskin som arbetade från åfåran samt via manuellt arbete. Byggledning av fiskeribiologiskt sakkunnig genomfördes av huvudentreprenör och maskinkörning av underentreprenör. Samtliga arbetsmoment genomfördes utan torrläggningsåtgärder.

Arbetet inleddes med att etablera en nedfartsväg till ån på dess östra strand.

Därefter genomfördes rivningsarbete av den broliknande konstruktionen. Brobanan i trä revs och därefter kapades de längsgående stålbalkarna. Mellan brofundamentens öppningar fanns långa träsättar och under dessa platsgjuten betong. Träsättar och betong i samtliga öppningar revs.

Totalt revs tre träsättar och cirka 2 - 3 m³ platsgjuten betong. För upptröskling, blockrestaurering och habitatförbättrande åtgärder lades ca 15 ton naturstens- och grusmaterial ut. Allt rivningsmaterial omhändertogs och kördes till lämplig mottagare (återvinning samt deponi).

Efter att rivningsarbetena var färdigställda påbörjades biotopvårdande åtgärder för att säkerställa fria vandringsvägar samt för att skapa nya lek- och uppväxtområde för strömlevande arter.

I den högra öppningen genomfördes endast en försiktig blockrestaurering då förutsättningarna ansågs vara tillräckligt goda för fiskpassage. Inget stenmaterial placerades ut uppströms öppningen då området bedömdes som ett redan väl fungerande habitat för fisk och bottenfauna.

Öppningen i mitten trösklades upp för att jämna ut fallhöjden mellan upp- och nedströmssidan. Upptrösklingen genomfördes genom att block och sten placerades ut i åfåran på en sträcka om ca 8 m. Större strömstyrande block varvades med mellanstora fraktioner av natursten.

Uppströms upptrösklingen placerades därefter grusmaterial ut för att skapa nya lek- och uppväxtområden. Totalt har cirka 30 – 40 m² nya lekområden anlagts. I anmälan angavs en målsättning om att cirka 100 m² reproduktionshabitat för strömlevande arter skulle anläggas. Vid den

slutliga utformningen bedömdes dock denna omfattning inte vara motiverad utifrån de lokala förhållandena. Arealerna .anpassades istället till de ytor uppströms som bedömdes lämpliga utifrån rådande strömförhållanden.

I den vänstra öppningen genomfördes blockrestaurering. Före åtgärden var öppningen inte vattenförande men efter restaureringen leds ett mindre flöde genom. Den bedöms dock inte utgöra den huvudsakliga fiskvandringsvägen utan kommer främst att fungera som ett breddavlopp vid högre flöden.

Efter genomförda åtgärder återställdes arbetsvägen och musslor återplacerades på de platser som de tidigare flyttats från.

Före- och efterbilder kan ses i figur 1 – 11.

2.4 Avvikelser från anmälan

Åtgärden genomfördes i huvudsak enligt anmälan om vattenverksamhet. Omfattningen av anlagt reproduktionshabitat reducerades från planerade ca 100 m² till ca 30 – 40 m² efter anpassning till platsens förutsättningar.

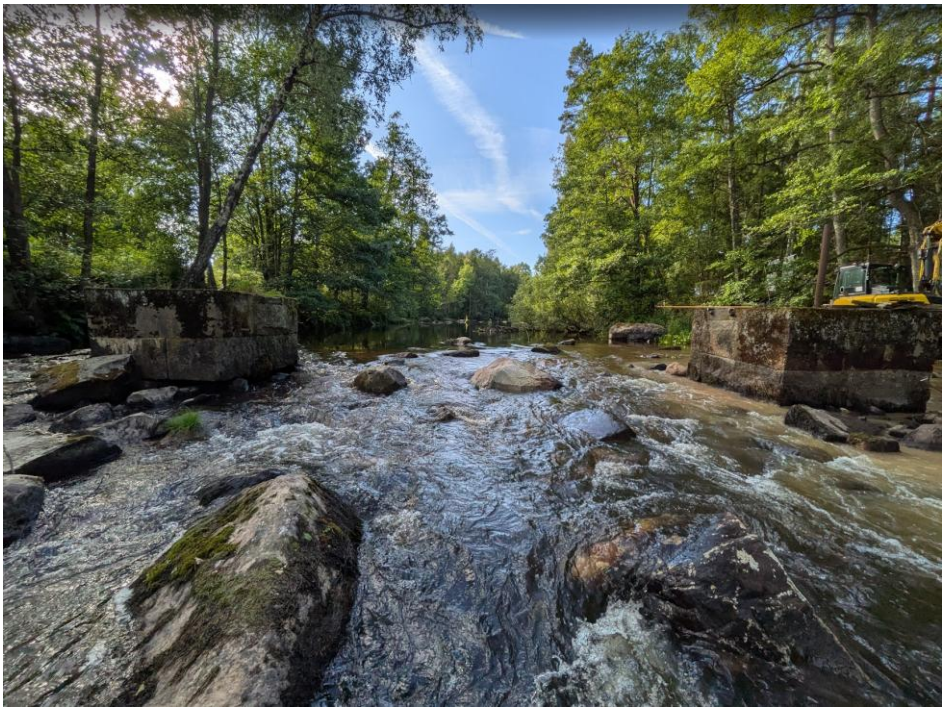
Figur 1. Höger öppning före åtgärd. Uppströmsvy.

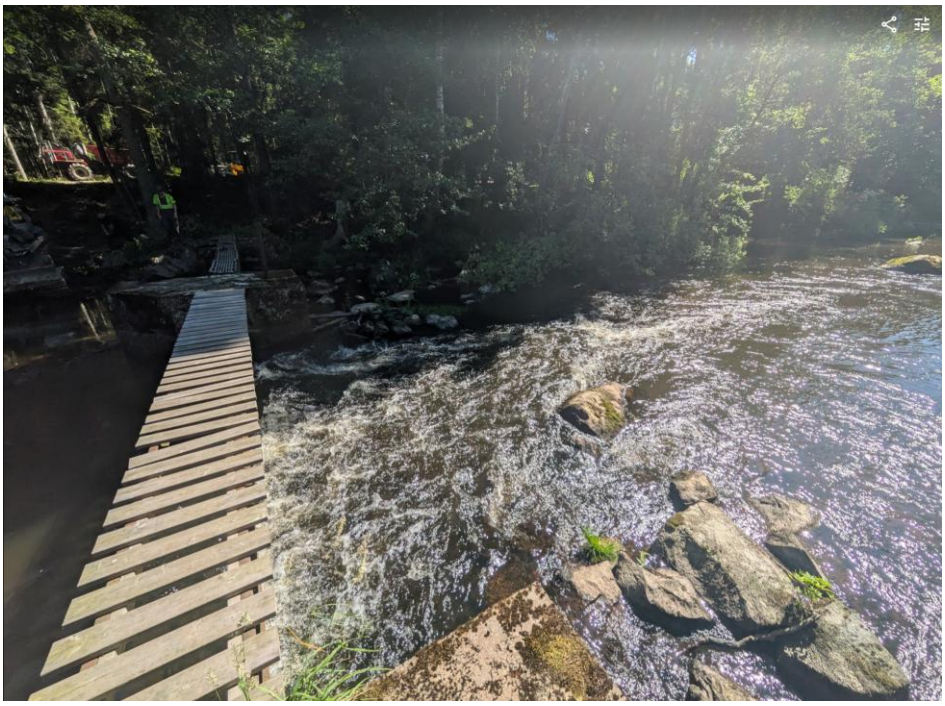
Figur 2. Höger öppning efter åtgärd. Uppströmsvy.

Figur 3. Mittersta öppningen före åtgärd. Uppströmsvy.

Figur 4. Mittersta öppningen efter åtgärd. Uppströmsvy.

Figur 5. Mittersta öppningen före åtgärd. Vy snett nedströms.

Figur 6. Mittersta öppningen efter åtgärd. Vy snett nedströms.

Figur 7. *Uppströmsliggande område före åtgärd. Vy snett uppströms.*

Figur 8. *Uppströmsliggande område efter åtgärd. Nya arealer av reproduktionshabitat har skapats. Vy snett uppströms.*

Figur 9. Uppströmsliggande område före åtgärd. Vy nedströms.

Figur 10. Uppströmsliggande område efter åtgärd. Vy nedströms.

Figur 11. Vänster öppning efter åtgärd. Vy snett nedströms.

3 Sammanfattning

Åtgärden innebär att fria vandringsvägar återskapats lokalt i Trässhults kanal. Samtliga fiskarter bedöms nu kunna passera obehindrat i både upp- och nedströms riktning, något som inte var fullt möjligt tidigare. Även nya arealer av lek och uppväxtområde för strömlevande fiskarter har skapats vilket bidrar till förbättrade förutsättningar för fisksamhället.

FVT

Andreas Trobäck